

Aristotelova úvaha ohledně jednání

relevantní ke Kantově otázce *Co mám dělat?*

Prostředek a cíl

- vše děláme za účelem dosažení nějakého cíle (nějakého dobra) = instrumentální racionalita
- příklad: proč studuji?
- odbočka: významy otázky proč
 - teleologický - účel (čeho tím chceme dosáhnout?)
 - kauzální - příčina (čím to bylo způsobeno?)
 - epistemologický - zdůvodnění (z jakého důvodu si to myslet?)

Aristotelovy příklady činností a jejich cílů

- lékařství a zdraví
- stavění lodi a loď
- vojevůdcovství a vítězství
- výroba uzd a jízda na koni

Otázka proč a řetězce

- řetězce vznikají proto, že otázku proč lze pokládat i u cílů
- analogie u kauzality a zdůvodnění
- filozofie přesně ve stylu 3-letého dítěte
- důsledek podle Aristotela: někde se řetězení musí zastavit - jinak by každé jednání bylo marné a prázdné
- kde se zastaví?

Zastavení řetězce otázek proč

Kde se řetězení zastaví, na to se ptá Aristotelés a nejen on...

- kauzalita - Bůh
- zdůvodnění - jisté evidentní pravdy (např. Descartovo myslím, tedy jsem)
- jednání (etika, teleologie, účely) - konečné dobro
 - hodnotné samo o sobě
 - nikdy jej nechceme pro něco jiného
 - soběstačné
 - samo stačí k dobrému životu
 - máme-li jej, již nic dalšího nám nechybí
 - překrytí s otázkou smyslu života

Aristotelovo řešení

Konečná dobra: čest, slast, štěstí

Nejvyšší dobro: štěstí

Příklad laického řešení

studium → vědomosti → složení zkoušek → získání diplomu → získání
dobrého zaměstnání → dostatek peněz → koupit si dost věcí →?

dál se moc nepřemýšlí

Řešení Alberta Camuse

- za činnostmi mechanicky prováděnými ze zvyku a podle konvence vlastně již žádná další smysluplná odpověď není
- otázka „proč?“ vyjevuje absurditu, absenci smyslu
- absurdita = rozpor mezi očekáváním (tužbami) a realitou
- Mýtus o Sisyfovi

Aristotelés, kritický popis laického postoje i Camus příklady odpovědi
na otázku, v jaké se člověk nachází situaci (otázka filozofické
antropologie)